

МОНГОЛ ХҮҮХДЭД АСТМА (ГУУРСАН ХООЛОЙН БАГТРААГ)-Г ЭРТ ИЛРҮҮЛЭН ҮНДЭСНИЙ ХЭМЖЭЭНД ХЯНАЛТЫН ТОГТОЛЦООГ БИЙ БОЛГОХ

У.Цэвэгмид¹, О.Солонго¹, Ж.Нармандах¹, О.Солонго¹, А.Ундрах¹,
Б.Ариунхишиг¹, Н.Гэрэлмаа¹, А.Оюунчимэг¹, Ш.Энхтөр¹
¹ЭХЭМҮТ

ХУРААНГУЙ

Астма өвчин нь гуурсан хоолойн мэдрэг байдал нэмэгдсэнээр гуурсан хоолойн салст бүрхэвч хавагнаж, салст их хэмжээгээр ялгарч, гөлгөр булчин хүчтэй агчсанаас амьсгалын зам нарийсөн бөглөрдөг архаг эмгэг юм.

Зорилго: Хүүхэд насанд астмыг эрт илрүүлж, тасралтгүй хянах тогтолцоог бүрдүүлэн протокол эмчилгээний үр дүнг тооцох

Судалгааны арга зүй: Судалгааны 1-р зорилтын хүрээнд Монгол улсын 17 аймаг, 6 дүүргийн хэмжээнд 0-19 насны АЗЦХ (амьсгалын замын цочмог халдвар)-аар өвчилсөн хүүхдийн дундах астмын тохиолдлын түвшингээр тархалтыг тогтоож, астма үүсэхэд нөлөөлж буй хүчин зүйлс, халдварын ба харшлын шалтгааныг тодорхойлов. Судалгааны 2, 3-р зорилтын хүрээнд GINA-ийн удирдамжийн дагуу протокол эмчилгээг эхлүүлэхээс өмнө илэрч байсан шуугиантай амьсгалын тоо, давтамж, үргэлжилсэн хугацаа, хийгдсэн эмчилгээ, сэдрэлийг GINA-ийн протокол эмчилгээний дараах үр дүнтэй харьцуулан судлав.

Судалгааны үр дүн: Астмын тархалтыг тогтооход 1000 хүүхдэд 11 тохиолдол байв. ГХБ үүсэхэд нөлөөлж буй халдварын хүчин зүйлийг авч үзэхэд 80.8% нь АЗЦХ-аар жилд 1-5 удаа, нийт тохиолдлын 96,5% нь 0-9 насанд өвчилсөн байв. Харшлын хүчин зүйлийг судлахад 42,9%-д ургамлын, 25,4%-д хүнсний, 14.3%-д гэрийн тэжээвэр амьтны харшилтай байв. GINA-ийн протокол эмчилгээний дараах үеийг өмнөх үетэй харьцуулан судлахад АЗЦХ-аар өвчилсөн, эмнэлэгт хэвтсэн тоо, шуугиантай амьсгал илэрсэн давтамж, багтраат байдалд орсон тоо, яаралтай тусламж авсан тоо буурсан бөгөөд биеийн ачааллын үед ханиалгах шинж 23,2%, шөнийн цагаар ханиалгах шинж нь 15,2%, бөгшүүлж ханиалгах шинж нь 1,4%-иар тус тус цөөрсөн байв. Судалгаанд хамрагдсан 89 хүүхдийг ЭХЭМҮТ-ийн диспансерийн хяналтад авч, GINA-ийн удирдамжийн дагуу жилийн хугацаанд эмчлэхэд АЗЦХ өвдсөн давтамж жилд дунджаар 5 (1-12) байсан нь 4 (1–8) болж буурсан, шуугиантай амьсгал илэрсэн давтамж нь жилд дунджаар 5 (1-30) байсан нь 1 (1–4) болж буурсан, багтраат байдал ба эмнэлэгт хандаж яаралтай тусламж авсан тоо нь дунджаар 2 (1-10) байсан бол дунджаар 1 (1 -2) болж буурсан байв.

Судалгааны шинэлэг тал: Сүүлийн жилүүдэд хотжилттой холбоотой агаарын бохирдол ихээр нэмэгдэж, харшил сэдээгч химийн найрлагатай хүнсний бүтээгдэхүүн амьдрал өргөнөөр нэвтэрснээр хүүхдэд астмын тохиолдол хэрхэн нэмэгдсэнийг тогтоох судалгаа сүүлийн жилүүдэд хийгдээгүй тул бидний судалгааны үр дүн дараагийн олон судалгаанд суурь мэдээлэл болон ашиглагдах боломжтой.

Түлхүүр үгс: астма, GINA-ийн заавар, GINA-ийн протокол эмчилгээ, амьсгалын замын цочмог халдвар, харшил, шуугиантай амьсгал